

TAHTEST OLENEMATU VÄLTIMATU PSÜHHIAATRILINE ABI EHK TAHTEST OLENEMATU RAVI

Tahtest olenematu ravi (TOR) korral võetakse patsient tema enda või tema seadusliku esindaja nõusolekuta vältimatu psühhiaatrilise abi korras ravile või jätkatakse ravi tema tahtest olenemata (*Psühhiaatrilise abi seadus RT I 1997, 16, 260*).

Tahtest olenematu ravi põhiline eesmärk on osutada inimesele terviseabi, mille vajadust vaimse haiguse tõttu inimene ise alati ei pruugi mõista.

Tahtest olenematu ravi on lubatud järgnevatel juhtudel:

- ❖ Patsiendil on raske psüühikahäire, mis piirab tema võimet oma käitumisest aru saada või seda juhtida;
- ❖ Haiglaravita jätmisel ohustab patsient psüühikahäire tõttu iseenda või teiste elu, tervist või julgeolekut;
- ❖ Muu psühhiaatriline abi ei ole küllaldane.

Tahtest olenematu ravi korraldus:

- ❖ Haiglasse saabudes teostab valvearst arstliku läbivaatuse ja teeb otsuse tahtest olenematu ravi vajaduse kohta.
- ❖ Tahtest olenematu ravi otsusest teavitab valvearst Teid ja võimalusel Teie lähedasi või seaduslikku esindajat 12 tunni jooksul peale otsuse vormistamist.
- ❖ Hiljemalt 24 tunni vältel hinnatakse Teie seisundit uuesti teise psühhiaatri poolt. Kui püsib vajadus tahtest olenematu ravi jätkumiseks, koostab psühhiaater arvamuse ja vastavad dokumendid saadetakse Pärnu Maakohtusse.
- ❖ Tahtest olenematu ravi võib kesta üle 48 tunni ainult kohtu loal ning kohtumääruse alusel.
- ❖ Nelja päeva jooksul alates haiglasse vastuvõtmisest tuleb kohtunik Teiega vestlema ja teeb oma otsuse tahtest olenematu ravi kestuse ja vajalikkuse kohta. Kohtumäärusest üks eksemplar antakse esimesel võimalusel Teile allkirja vastu.
- ❖ Raviarst hindab regulaarselt Teie seisundit ja sõltuvalt tervisliku seisundi muutustest koostab arvamuse tahtest olenematu ravi pikendamise või lõpetamise kohta.
- ❖ Raviarsti arvamuse tahtest olenematu ravi pikendamise vajaduse kohta saadetakse kohtusse ja Teie elukohajärgsele kohalikule omavalitsusele.
- ❖ Kui Teie tervislik seisund ei ole paranenud, on kohtul õigus pikendada Teie tahtest olenematu ravi perioodi.
- ❖ Tahtest olenematul ravil viibides ei või uuringuid ning ravi katkestada ega haiglast lahkuda.
- ❖ Tahtest olenematult ravilt lahkumisel ilma loata, teavitatakse politseid, kes toimetab Teid ravile tagasi.

Tahtest olenematu ravi korral kehtestatavad piirangud:

- ❖ Tahtest olenematu ravi korral kehtivad patsiendile teatud piirangud. Piirangud on kehtestatud vastavalt Psühhiaatrilise abi seadusele ja psühhiaatrikliinikus kehtestatud sisekorra eeskirjadele.
- ❖ Osakonna sisekorda ning sellega kaasnevat õigusi ja piiranguid tutvustab Teile osakonna valveõde.
- ❖ Piirangud reguleerivad isiklike riiete ja esemete omamist, helistamist, suitsetamist jms. Osakonnast väljumine on tahtest olenematu ravi puhul võimalik ainult personali saatel. Isiklikud riided ning hoiule võetud esemed tagastatakse Teile haiglast lahkumisel.

Tahtest olenematu ravi korral on Teil õigus:

- ❖ Saada igakülgset teavet oma terviseseisundi, ravivõimaluste ja tulemuste kohta Teile arusaadavas keeles;
- ❖ Kohtuda lähedaste inimeste või seadusliku esindajaga. Kohtumise kestuse otsustab raviarst, lähtudes Teie tervislikust seisundist;

- ✦ Esitada kaebusi, ettepanekuid ja tänu kliiniku teenuste kvaliteedi kohta. Kaebus, ettepanek või tänu esitatakse vormikohasel blanketil ning pannakse vastava märgistusega kaebuste ja ettepanekute kogumiskastidesse, mis asuvad õepostis;
- ✦ Kohtu poolt määratud advokaadile, kes tuleb vajaduse korral haiglasse Teiega vestlema, samuti on Teil õigus telefoni teel võtta ühendust oma advokaadiga.
- ✦ Saada infot ja küsida nõu Eesti Patsientide Liidult, telefon: 504 8508, e-post: info@patsiendid.ee

Kasutatud allikad:

1. Psühhiaatrilise abi seadus
2. JPH2.6.10.-1 Tahtest olenematu psühhiaatrilise abi korraldamise juhend

Koostatud: Psühhiaatrikliinik, õde Eili Killing, 2019